

บทที่ 2

สภาพท้องถิ่นและวิทยาการ

จังหวัดขอนแก่นจัดได้ว่าเป็นศูนย์กลาง ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือที่มีผู้ที่เรียกกันอย่างติดปากว่า ภาคอีสาน ไม่ว่าจะเป็นความเจริญทั้งด้าน วัฒนธรรม และ ทางการศึกษา ฉะนั้นการที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องใดใดสักเรื่องหนึ่ง ของภาคนี้ น่าจะศึกษาในจังหวัดที่เป็นศูนย์กลาง ดังที่ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของ บริษัทคำทายที่มีต่อสังคมอีสาน โดยทำการศึกษาและเก็บข้อมูล ในหมู่บ้านในจังหวัด ขอนแก่น เพราะเป็นตัวแทนของอีสานเหนือได้อย่างดี อีกทั้งในการสุ่มหาหมู่บ้าน เป้าหมายในการสำรวจเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธี สุ่มอย่างง่าย (RANDOM SAMPLING) โดยเลือกหมู่บ้านที่มีเป็นหมู่บ้านที่มีอาณาเขตแน่นอน เส้นทางคมนาคม ไม่ยากลำบากมากนัก และยังเป็นหมู่บ้านที่ยังคงมองเป็นสภาพวัฒนธรรมดั้งเดิมจาก ประชากร และบ้านเรือน จำนวน 4 หมู่บ้านดังนี้.

1. หมู่บ้านสำราญ
2. หมู่บ้านหนองแวง
3. หมู่บ้านหนองกง
4. หมู่บ้านหนองหลุม

หมู่บ้านทั้ง 4 หมู่บ้านที่ผู้ทำวิจัย ได้ผ่านการสุ่มอย่างง่าย (RANDOM SAMPLING) นั้น เป็นหมู่บ้านที่มีจำนวนประชากรพอสมควร เส้นทางคมนาคมติดต่อค่อนข้างสะดวก เหมาะสมกับการเดินทางเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ดังผู้วิจัยจะใคร่ขอแนะนำหมู่บ้านดังกล่าว พร้อมทั้งวิทยาการในหมู่บ้านพอสังเขปดังนี้.

หมู่บ้านสำราญ

ภาพประกอบที่ 1

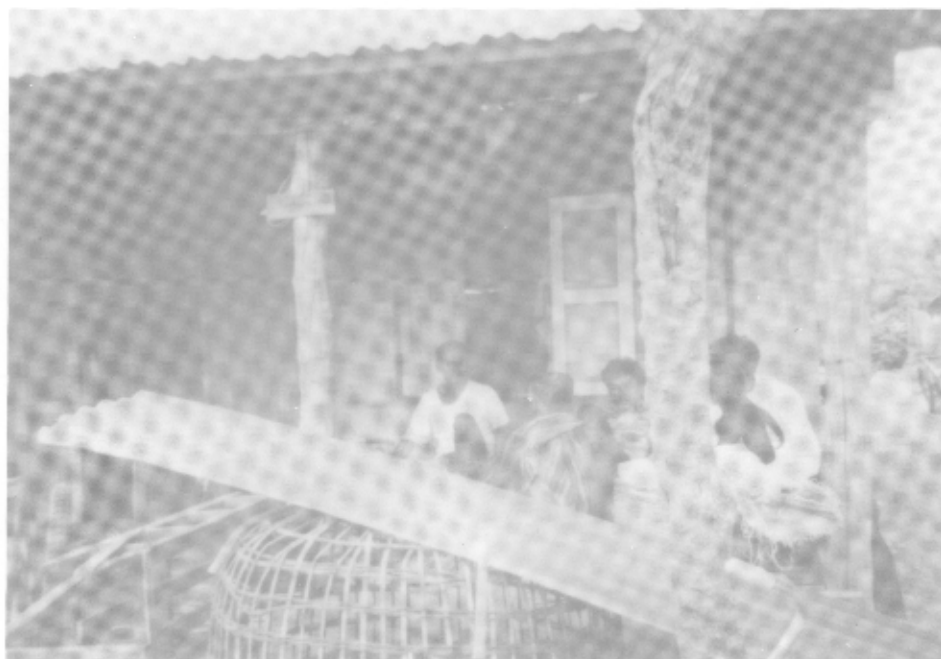
หมู่บ้านสำราญ เป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ มีจำนวนประชากรถึง 2,584 ครอบครัวเรือน เป็นประชากรชาย 8,549 คน หญิง 4,453 คน โดยมีผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายขึ้น พยัคมะเริง หมู่บ้านนี้ อยู่ห่างจากอำเภอเมืองขอนแก่น ประมาณ 11 กิโลเมตรเส้นทางคมนาคมค่อนข้างสะดวก โดยมีเส้นทางสายมิตรภาพผ่านแล้วมีทางแยกเป็นถนนลูกลังเข้าไปยังตัวหมู่บ้านอีกทีหนึ่ง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำนา และรับจ้าง มีบางส่วนที่ เข้ามารับจ้างในตัวจังหวัดขอนแก่น ในช่วงระยะเวลาที่ไม่มีการทำนา และจากการที่ได้สุ่มหาวิทยาการโดยวิธี สุ่มอย่างง่าย (RANDOM SAMPLING) ได้วิทยาการที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ที่มีอายุระหว่าง 28 - 50 ปี จำนวน 8 คน ได้ข้อมูลปริศนาคำทาย 67 ปริศนา ดังรายชื่อของวิทยาการดังนี้.

1. ชื่อ นาย แก้ว บุญสูง
อายุ 42 ปี
อาชีพ ทำไร่
ความสามารถพิเศษ ร้องเพลง
2. ชื่อ นาย พันแหลม กิ่งกระโทก
อายุ 39 ปี
อาชีพ ทำไร่
ความสามารถพิเศษ _
3. ชื่อ นางไสว ยะสุวรรณ
อายุ 28 ปี
อาชีพ แม่บ้าน
ความสามารถพิเศษ _
- 4 . ชื่อ นายพวน ยะสุวรรณ
อายุ 42 ปี
อาชีพ ทำไร่
ความสามารถพิเศษ ร้องหมอลำ
5. ชื่อ นายสังข์ทอง ทำเงิน
อายุ 50 ปี
อาชีพ ทำไร่
ความสามารถพิเศษ ทำแคน

6. ชื่อ นางจันทร์เงิน คุณเสา
 อายุ 50 ปี
 อาชีพ ทอผ้า
 ความสามารถพิเศษ ทอผ้า

7. ชื่อ นางสาว โนนสูง
 อายุ 37 ปี
 อาชีพ ทำไร่
 ความสามารถพิเศษ ทอผ้า

8. ชื่อ นายบุญเพ็ง ดอนมุง
 อายุ 40 ปี
 อาชีพ ทำไร่
 ความสามารถพิเศษ เป่าแคน

ภาพประกอบที่ 2

หมู่บ้านหนองแขวง

ภาพประกอบที่ 3

หมู่บ้านหนองแขวงเป็นหมู่บ้านในตำบลท่าพระ เป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ และใกล้กับชุมชนเมืองของจังหวัดขอนแก่นมาก จึงทำให้ความเจริญของสังคมเมือง เข้ามาแพร่หลายอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้เห็นได้ชัด ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ทั้งนี้เพราะมีประชากรถึง 4,522 ครอบครัวเรือน เป็นประชากรชาย 3,256 คน ประชากรหญิง 2,896 คน มีผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายประดิษฐ์ รมสมบัติ เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้สังคมเมือง โดยห่างจากอำเภอเมืองขอนแก่นเพียง 2 กิโลเมตร อีกทั้งเส้นทางคมนาคมสะดวกสบาย มีถนนมิตรภาพ ผ่านมีทางลูกรังแยกเข้าไปยังตัวหมู่บ้านอีกเล็กน้อย จึงทำให้ประชากรส่วนใหญ่ในหมู่บ้านออกมาประกอบอาชีพรับจ้าง ในตัวจังหวัดขอนแก่น มากกว่าอาชีพอื่น ๆ

วิทยาการที่สุ่มโดยวิธี RANDOM SAMPLING เป็นวิทยาการที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีอายุระหว่าง 42 - 61 ปี จำนวน 6 คน ได้ข้อมูลปริศนาคำทาย 45 ปริศนา ดังขอเสนอรายชื่อวิทยากรดังนี้.

1. ชื่อ นายบุญธรรม แสงสว่าง
อายุ 42 ปี
อาชีพ รับจ้าง
ความสามารถพิเศษ ชุติณ
2. ชื่อ นางสาวเวียน พุดซ้อน
อายุ 48 ปี
อาชีพ รับจ้าง
ความสามารถพิเศษ ทอผ้า
3. ชื่อ นางทัย ยะวัน
อายุ 52 ปี
อาชีพ -
ความสามารถพิเศษ -
4. ชื่อ นายแบน โนนสง
อายุ 61 ปี
อาชีพ รับจ้าง
ความสามารถพิเศษ -
5. ชื่อ นางรื่น คำตัน
อายุ 56 ปี
อาชีพ ค้าขาย
ความสามารถพิเศษ ร้องหมอลำ

6. ชื่อ นายโหนก บุญนำ
 อายุ 43 ปี
 อาชีพ รับจ้าง
 ความสามารถพิเศษ เป่าแคน

ภาพประกอบที่ 4

ภาพประกอบที่ 5

หมู่บ้านหนองกง

ภาพประกอบที่ 6

บ้านหนองกงเป็นหมู่บ้านขนาดกลางของตำบลบ้านทุ่ม ที่มีเส้นทางคมนาคมไม่ค่อยสะดวกนัก ต้องใช้ถนนลูกรังเป็นเส้นทางคมนาคม และจะเกิดปัญหาเมื่อถึงฤดูฝนเพราะยิ่งทำให้เส้นทางสายนี้เฉอะแฉะ เป็นปัญหาในการใช้เส้นทางที่จะติดต่อกับสังคมภายนอก หมู่บ้านนี้มีจำนวนประชากร 2,875 ครอบครัว เป็นประชากรชาย 2,453 คน ประชากรหญิง 2,056 คน มีผู้ใหญ่บ้านชื่อนายด้าย สมวงษา ดังที่ได้กล่าวว่า เป็นหมู่บ้านขนาดกลางและเส้นทางคมนาคมไม่สะดวก จากข้อมูลที่ค้นมาหมู่บ้านนี้อยู่ห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 36 กิโลเมตร ประชากรในหมู่บ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะการทำนา ผู้วิจัยได้สุ่มหาวิทยากรในหมู่บ้าน โดยเป็นวิทยากรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านโดยตรง จากวิธีสุ่มแบบง่าย RANDOM SAMPLING ได้วิทยากรจำนวน 7 คน อายุระหว่าง 36 - 52 ปี ได้ข้อมูลปีศกาคำทาย 42 ปีศกนา ดังขอเสนอรายชื่อวิทยากรดังนี้.

1. ชื่อ นายชื่น วงศ์งาม
 อายุ 49 ปี
 อาชีพ ทำไร่
 ความสามารถพิเศษ ก่อสร้าง

2. ชื่อ นางสาววย วงษ์งาม
 อายุ 46 ปี
 อาชีพ ทำไร่
 ความสามารถพิเศษ ทอผ้า

3. ชื่อ นางสาวน เนินดี
 อายุ 36 ปี
 อาชีพ รับจ้าง
 ความสามารถพิเศษ _

4. ชื่อ นางพิมพ์ พากงาม
 อายุ 38 ปี
 อาชีพ ค้าขาย
 ความสามารถพิเศษ _

5. ชื่อ นายเตียบ จันทรา
 อายุ 52 ปี
 อาชีพ ทำนา
 ความสามารถพิเศษ. ร้องเพลงหมอลำ

6. ชื่อ นายงาย โคลลี
อายุ 40 ปี
อาชีพ ทำนา
ความสามารถพิเศษ ยิงนก
7. ชื่อ นางสาว แสงทอง
อายุ 51 ปี
อาชีพ รับจ้าง
ความสามารถพิเศษ _

ภาพประกอบที่ 7

หมู่บ้านหนองหลุม

ภาพประกอบที่ 8

หมู่บ้านหนองหลุมเป็นตำบลแดงใหญ่ หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่มี
2 หมู่บ้าน คือเป็นหมู่ 4 และหมู่ 7 โดยมีผู้ใหญ่บ้าน ดังนี้

บ้านหนองหลุม หมู่ที่ 4 ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายต่วน คำชมภู

บ้านหนองหลุม หมู่ที่ 7 ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายชูชีพ ห่อยตา

หมู่บ้านหนองหลุมทั้ง 2 หมู่บ้าน มีประชากร 4,023 ครอบครัวเรือน เป็น
ประชากรชาย 3,854 คน ประชากรหญิง 2,782 คน การคมนาคมภายในหมู่
บ้านหนองหลุมทั้ง 2 หมู่สะดวกสบาย โดยถนนลูกรังที่ได้รับการปรับเรียบเรียบร้อยแล้ว
ส่วนการคมนาคมระหว่างหมู่บ้านมีถนนลาดยางผ่านทางเข้าหมู่บ้าน ประชากรส่วน
ใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา มีบางส่วนที่ออกมารับจ้างภายในตัวจังหวัด

แบบเข้าไปเห็นกลับ แต่พอถึงฤดูทำนาก็จะช่วยกันทำพอเสร็จหน้านา จึงจะออกไป
รับจ้างนอกหมู่บ้านอีก วิทยาการที่ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย RANDOM SAMPLING
เป็นวิทยาที่ประกอบอาชีพภายในหมู่บ้านมีอายุระหว่าง 38 - 59 ปี จำนวนวิทยาการ
9 คนได้ข้อมูลปรีศนาคำทาย จำนวน 41 ปรีศนา ดังขอเสนอรายชื่อวิทยาการดังนี้.

1. ชื่อ นางทองคำ ยะสาละวัน
อายุ 59 ปี
อาชีพ ค้าขาย
ความสามารถพิเศษ ทอผ้า
2. ชื่อ นางสาวจิต จอมเงิน
อายุ 38 ปี
อาชีพ รับจ้าง
ความสามารถพิเศษ _
3. ชื่อ นายประสงค์ ดวงดี
อายุ 42 ปี
อาชีพ ทำไร่
ความสามารถพิเศษ ร้องเพลงหมอลำ
4. ชื่อ นายแสง ยะสาร
อายุ 48 ปี
อาชีพ ทำนา
ความสามารถพิเศษ _

5. ชื่อ นางไส พวงเอก
อายุ 39 ปี
อาชีพ ค้าขาย
ความสามารถพิเศษ ทอผ้า
6. ชื่อ นางทวน พวงเอก
อายุ 43 ปี
อาชีพ รับจ้าง
ความสามารถพิเศษ ทอผ้า
7. ชื่อ นายทอง นวลโค้ง
อายุ 51 ปี
อาชีพ ทำนา
ความสามารถพิเศษ เป่าแคน
8. ชื่อ นายอเนก นาวพร้อม
อายุ 42 ปี
อาชีพ ทำนา
ความสามารถพิเศษ _
9. ชื่อ นางมุก พลอยแดง
อายุ 57 ปี
อาชีพ รับจ้าง
ความสามารถพิเศษ ทอผ้า

ภาพประกอบที่ 9

ภาพประกอบที่ 10